

LNB PRESES APSKATS
06-01-2023

Sagatavoja:
INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS

Dace Bluķe: «Šoreiz ar netīro ū

Sitiens Valsts kultūrkapitāla fondam ir sāpīgs. Pārtraukta sadarbība ar AS Lat

Inese Lūsiņa

VALSTS kultūrkapitāla fondam (VKKF) svētku laiks nesa nepatīkamu pārsteigumu, kas negatīvi ietekmēs visu kultūras jomu. Publiskajā telpā jau bija izskanējuši valdības iebildumi pret AS Latvijas valsts meži ziedojumu politiku, kā rezultātā valdībā tika izņemts, ka tādu nākamgad nebūs vispār. Līdz ar to ir apdraudēta vairāku VKKF programmu īstenošana plānotajā apjomā. Īpaši tragiškas ir tām divām programmām, kuras pilnībā balstīja vienīgi AS Latvijas valsts meži ziedojums, – atbalsts programmām Latvijas reģionos un atbalsts koru un tautas deju tradīcijas attīstībai.

VKKF padomes priekšsēdētāja Dace Bluķe, kura amatā ir kopš aizvadītā gada oktobra, uzsvēr: «Finansējums, ar kuru tiek atbalstītas vairākas VKKF kultūras programmas, tiek sadalīts konkursu kārtībā. Katru projektu vērtē ekspertu komisijas, vadoties pēc fonda vispārējiem finansējuma sadalēšanas principiem. Tāpēc es aicinātu valdību vēlreiz pie šī jautājuma atgriezties, aicinot uz sarunu ar kultūras nozares profesionāļus un nevalstiskās organizācijas, lai risinātu radušos situāciju un fonds arī nākamgad varētu izsludināt konkursus gan reģionu kultūras programmās, gan koru un tautas deju tradīcijas attīstībai. Pretējā gadījumā lielākie zaudētāji šobrīd būs Latvijas iedzīvotāji reģionos.»

VKKF kopš 2011. gada sadarbojas ar AS Latvijas valsts meži vairāku kultūras programmu finansēšanā. 2022. gadā LVM ziedojums bija 750 000 eiro. No tā pilnībā vai daļēji tika finansēta programma *Valstiski nozīmīgi kultūras pasākumi*, programma koru un tautas deju tradīcijas attīstībai, kā arī reģionu – Kurzemes, Zemgales, Latgales un Vidzemes – kultūras programmas. Šajās program-

▲ **«REZULTĀTS** tam, ka valdībā pirms lēmumu pieņemšanas nenotiek sarunas ar nozares profesionāļiem un iesaistītajām NVO. Nenotiek situācijas izvērtēšana pēc būtības. Tā vietā, lai atsījātu graudus no pelavām, vienkāršāk ir likvidēt, aizliegt un izbeigt. Pie viena izbeidzot arī daudzas labas lietas,» saka VKKF padomes priekšsēdētāja Dace Bluķe, kura amatā ir kopš aizvadītā gada oktobra.

FOTO - KRISTAPS KALNS, DIENAS MEDIJI

mās pavisam 2022. gadā tik atbalstīti 58 projekti visā Latvijā, kā arī diasporā.

Savukārt reģionu programmās tika atbalstīti 239 projekti – tai skaitā Latgalē 71, Vidzemē 69, Kurzēmē 49, Zemgalē 50. Ziedojumi, kas novirzīti VKKF programmām, sadalīti, ievērojot vispārējos VKKF projektu finansēšanas nosacījumus.

Kādas ir sagaidāmās sekas? Kā valdībā nolemtais ietekmēs kultūras projektu atbalstīšanas iespējas?

Sitiens VKKF ir sāpīgs. Bet, lai izskaidrotu, ko īsti tas nozīmē, jāsāk ar priekšvēsturi.

Valsts kultūrkapitāla fondam jau kopš 2011. gada ir ļoti veiksmīga sadarbība ar AS Latvijas valsts meži, kura ik gadu ziedo fondam nozīmīgi lielas summas, par kurām tiek realizētas dažādas mērķprogrammas. Summas bijušas dažādas, sākot no sešsimt tūkstošiem eiro. Pagājušajā gadā tie bija 835 714 eiro, un šim gadam bija paredzēts ziedojums 1 miliona 180 tūkstošu apmērā, par kuru jau bija parakstīts nodomu protokols starp VKKF, Kultūras ministriju un Zemkopības ministriju. Zinot, ka šāda vienošanās ir, VKKF jau plānoja

un tāmēja šos līdzekļus. Tie ir 10 procenti no kopējā VKKF budžeta. Tas nav maz.

Kultūrā ir ļoti viegli ar vienu cirtieni kaut ko izbeigt, bet pēc tam ir ļoti grūti to atjaunot vai ledibināt jaunas tradīcijas. Jau 2009./2010. gadā, kad bija globālā ekonomiskā krīze, kultūra cieta visvairāk. VKKF budžeta finansējumu toreiz samazināja vairāk nekā par 70 procentiem (2009. gadā par 46%, 2010. gadā vēl par 49%). Tas nozīmēja, ka daudzi projekti netika turpināti, darbību izbeidza arī vairāki kultūras mediji. 2010. un 2011. gadā pārstāvēt mūzikas

nozari, VKKF padomē redzēju, ka jautājums bija «būt vai nebūt». *Latvijas valsts mežu* ziedojums bija izeja no situācijas, iespēja vismaz kaut kādā veidā drusciņ vairāk atbalstīt kultūras nozari. Šis ziedojums aizlāpīja kritiskos ceturkus. Tā turpinājās līdz 2022. gada decembrim, kad jaunā valdība lēma ziedojumus izbeigt.

Iemesls bija valdības neapmierinātība ar LVM ziedojumu politiku, taču uzreiz gribu teikt, ka nevienā brīdī tā neizskanēja attiecībā uz ziedojumiem kultūrai. Asākā kritika bija par ievērojamu naudas

summu ziedošanu atsevišķām pašvaldībām. Taču valdība izvēlējās nevis remontēt, bet vienkārši apstādināt, likvidēt ziedojumu politiku. Lēmums tika pieņemts, nerunājot ne ar nozares profesionāļiem, ne nevalstiskajām organizācijām, kādas tam būs sekas. Ja būtu notikusi saruna pie apalā galdā, iespējams, lēmums būtu citāds.

Skiet, neviens pat nepadomāja, cik daudzus kultūras nozares spēlētājus tas rezultātā skar. Piemēram, no LVM ziedotā tika pilnībā finansēta reģionālā mērķprogramma, kura ar nelielām summām at-

Avots: Diena

Datums: 06-01-2023

deni izliets arī bērns»

ijas valsts meži, kura kopš 2011. gada fondam ziedoja lielas summas

AS Latvijas Valsts Meži ziedojums Valsts Kultūrkapitāla fondam

2014. g.

- Kopā: 784 830,56 Eur
- Atbalsts programmām Latvijas Reģionos – 247580
- Koru un tautas deju tradīcijas attīstībai 99702

2015. g.

- Kopā 915 469,07
- Atbalsts programmām Latvijas Reģionos 323044
- Koru un tautas deju tradīcijas attīstībai 115610

2016. g.

- Kopā 602 683 Eur
- Atbalsts programmām Latvijas Reģionos 340000
- Koru un tautas deju tradīcijas attīstībai 113043

2017. g.

- Kopā 601 187,41 Eur
- Atbalsts programmām Latvijas Reģionos 340000
- Koru un tautas deju tradīcijas attīstībai 110000

2018. g.

- Kopā 605 590
- Atbalsts programmām Latvijas Reģionos 343490
- Koru un tautas deju tradīcijas attīstībai 110005

2019. g.

- Kopā 699 994,37
- Atbalsts programmām Latvijas Reģionos 340000
- Koru un tautas deju tradīcijas attīstībai 110000

2020. g.

- Kopā 563 400,79
- Atbalsts programmām Latvijas Reģionos 340000
- Koru un tautas deju tradīcijas attīstībai 93500

2021. g.

- Kopā 634 168,89
- Atbalsts programmām Latvijas Reģionos 333200

2022. g.

- Kopā 835 714
- Atbalsts programmām Latvijas Reģionos 303800
- Koru un tautas deju tradīcijas attīstībai 203914

2023. g.

- Kopā nodomu protokolā bija paredzēti 1 milj 118.000

balstīja ļoti daudzas organizācijas, kuru darbībai šīs nelielās summas bija ļoti svarīgas. Pērn gadā reģionālajām programmām kopā tika sadalīti 303 800 eiro, bet šogad bija plānots reģionu programmu klāstu papildināt ar Sēlijas programmu. Tas būtu labs veids, kā iedzīvināt nesen pieņemto Vēsturisko zemju likumu. Tagad naudas vispār vairs nav arī programmai *Atbalsts koru un tautas deju tradīcijas attīstībai*, bet kuriem un deju kolektīviem nav citas programmas, kurā startēt...

IVM daļēji finansēja mērķprogrammu *Valstiski nozīmīgi kultūras pasākumi*, lielos ikgadējos festivālus. Nākamajam gadam bija paredzēti gandrīz 100 000 eiro, un tas, ka šīs naudas nebūs, nozīmē, ka trīs vai četri lieli pasākumi netiks īstenoti. Konkurence ir tik liela, ka daļa no pieteikumiem atgriezīsies kārtējos nozaru projektu konkursos.

Cerams, tagad nav jāšūta atteikumi tiem, kuriem līdzekļi jau piešķirti: atvainojiet, nebūs!

Nozaru konkursi 2022.g.

Dizains un arhitektūra

- Iesniegto projektu skaits: 226
- Atbalstīto projektu skaits: 111
- % piešķirtais finansējums pret pieprasīto 20.74%

Filmu māksla

- Iesniegto projektu skaits: 252
- Atbalstīto projektu skaits: 138
- % piešķirtais finansējums pret pieprasīto: 32.41%

Kultūras mantojums

- Iesniegto projektu skaits: 517
- Atbalstīto projektu skaits: 249
- % piešķirtais finansējums pret pieprasīto 24.33%

Literatūra

- Iesniegto projektu skaits: 443
- Atbalstīto projektu skaits: 229
- % piešķirtais finansējums pret pieprasīto 37.80%

Mūzikas un dejas māksla

- Iesniegto projektu skaits: 593
- Atbalstīto projektu skaits: 282
- % piešķirtais finansējums pret pieprasīto 19.47%

Starpdisciplinārie projekti

- Iesniegto projektu skaits: 283
- Atbalstīto projektu skaits: 95
- % piešķirtais finansējums pret pieprasīto 14.49%

Teātra māksla

- Iesniegto projektu skaits: 216
- Atbalstīto projektu skaits: 84
- % piešķirtais finansējums pret pieprasīto 24.12%

Tradicionālā māksla

- Iesniegto projektu skaits: 206
- Atbalstīto projektu skaits: 90
- % piešķirtais finansējums pret pieprasīto 19.95%

Vizuālā māksla

- Iesniegto projektu skaits: 617
- Atbalstīto projektu skaits: 272
- % piešķirtais finansējums pret pieprasīto 18.09%

Visdramatiskākā bija situācija ar programmu *Valstiski nozīmīgi kultūras pasākumi*, jo ekspertī par finansējuma sadalījumu jau bija izlēmuši. Valdībā jau tika kritizēta IVM ziedojumu politika, tāpēc ceturtdienā pirms Ziemassvētkiem, braucot no Liepājas uz aizvadītā gada pēdējo VKKF padomes sēdi, sazinājos ar KM valsts sekretāra vietnieku kultūrpoltikas jautājumos Uldi Zariņu: vai šīs ietekmēs arī Kultūrkapitāla fondu? No rīta atbilde vēl bija: nē, ja tas notiks, tad atieksies tikai uz 2024. gadu. Vēl pēc pāris stundām Edgaram Vērpem no *Valsts mežiem* jau bija ziņas, ka ziedo-

juma, visticamāk, nebūs. Visbeidzot no valdības ārkārtas sēdes pie mums ieradās kultūras ministrs un informēja, ka *Latvijas valsts meži* neziedos nevienu.

VKKF projektus vērtē ekspertī deviņās nozarēs. Katrā ir septiņi eksperti, nozares profesionāļi. Viņi savu darbu jau bija paveikuši, bet nu pēkšņi nācās lielā steigā visu pārskatīt vēlreiz, ņemt finansējumu nost. Nozīmīgākajiem festivāliem, kuri tiek atbalstīti triju gadu periodā, saskaņā ar nolikumu nedrīkst pēkšņi līdzekļus nedot vai dot mazāk nekā iepriekšējā gadā. Sapratām, ka vispār nav naudas jaunajiem

projektiem. Divās nozarēs – tradicionālajā kultūrā un dizainā – nevienu! Lai varētu atbalstīt vismaz vienu (!) projektu, vēl vairāk samazinājām piešķirumus lielajām nozarēm: mūzikai, mākslai. Tā bija skarba sēde, un par daudz ko sāp sirds...

Kā ir ar Kultūrkapitāla fonda rociņu vispār? Vai ir izdevies atkopties pēc 2009./2010. gada krīzes?

Tikko izsludinājām piešķiršanas kārtējam nozaru projektu konkursam, bet te ir jārunā par naudas mazumu vispār. Aizvadītajā gadā (visām nozarēm kopā) tika piešķirti viedji tikai 23 procenti no gada laikā kopējās pieprasītās summas. Tātad 77 procenti paliek neapmierināti, kuri finansējumu nedabū. Nemot vērā, ka tā ir lielākā daļa, es pat teiktu, ka publikajā telpā ir salīdzinoši mierīgi... Es saprotu katra norādītā projekta iesniedzēja sāpi, ka viņa ieguldītais darbs ir vējš un ideju nevarēs īstenot. Diemžēl ir jāatsaka arī labiem projektiem.

Cik īsti pietrūkst?

Projekti ir visādi – to vidū arī pavirši, nozarēm neatbilstoši un pat grafomāniski. Reāli atbalstu saņemt būtu pelnījuši apmēram 40 procenti no iesniedzējiem. Tātad divreiz vairāk nekā šobrīd.

Sāpīgs jautājums ir arī: cik lielā apmērā atbalstu saņem viens konkrēts projekts? Vislielākā konkurence ir mūzikas un dejas nozarē, kā arī vizuālajā mākslā. Vizuālajā mākslā pērn vidēji vienu projektu atbalstīja 36 procentu apmērā. Tad ir jautājums – vai tu vispār spēj savu projektu īstenot, saņemot mazāk nekā pusi no nepieciešamā? Man arī pašai personīgi, rakstot projektu, bet saņemot niecīgu daļu no prasītā, reiz ir nācies aizskatīt piešķirto naudu atpakaļ, saprotot: nē, nesanāks.

Visvairāk cieš godīgie, kuri iesniedz reālas tēmes? Apzināti jāprasa vairāk?

Tāmes uzpūst ir diezgan grūti, jo nevari, piemēram, ierakstīt projektā trīsreiz lielāku summu par Lielās gildes iri, nekā tā ir patiesībā. Tomēr projektu rakstītāji arī ir uztrenējuši savu talantu šo to kaut kur «ieslēpt».

Ko tālāk? Vai cerat, ka Kultūrkapitāla fondam un līdz ar to kultūrai atņemto miljonu izdosies atgūt?

Mēs ļoti ceram, ka izdosies kaut ko mainīt. Rakstīsim vēstules, vērsisimies gan pie premjera, gan pie finanšu ministra ar aicinājumu valdībai pie šī jautājuma atgriezties. Finanšu ministrs ir publiski izteicies, ka nozaru ministri ir jāiesniedz MK savu nozaru vajadzības no valsts budžeta. Tas arī ir risinājums. Lai risinātu miljonu un citu iztrūkumu ilgtermiņā, mūsu piedāvājums ir celt ar VKKF finansējumu saistīto akcīzes nodokļu procentu, kas šobrīd ir 3% no alkohola, 2% no tabakas, 1,37% no izložu un 2,21% no azartspēļu akcīzes nodokļa. Atgādināšu, ka tikai pērn ar panākumiem vainagojās ilgā nopietnā cīņa par to, lai atceltu 2004. gadā Einara Repšes valdības pieņemto lēmumu «atkabināt» VKKF finansējumu no akcīzes nodokļiem. Tagad redzam, ka Igaunijā, kur Kultūrkapitāla fonda finansējums visus šos gadus bijis balstīts akcīzes nodokļos, tas ir gandrīz divreiz lielāks, lai gan Igaunija ir mazāka valsts un arī nozaru spēlētāju ir mazāk. Latvijā pilnvērtīga atgriešanās pie šī principa plānota 2024. gadā, bet mēs aicinātu to paātrināt. Jau tagad zinām, ka projektiem šogad atliks mazāka summa nekā pērn: ne tikai pēkšņi zaudētā miliona daļa, bet arī tāpēc, ka radošo personu stipendijas ir piesaistītas minimālajai algai un ir atbilstoši jāpalielina. VKKF budžeta risinājums vajadzīgs ilgtermiņā, jo citādi pēc gada atkal atgriezīsities pie tās pašas problēmas. ●

Avots: Diena

Datums: 06-01-2023

Bibliotēka kā pagastmāja

Jaunais gads Alūksnes novadā atnāca ar nozīmīgām pārmaiņām pašvaldības pagastos, kuros vairs nebūs vietējas pārvaldes. Visus novada pagastus tagad aptvers viena iestāde – Alūksnes novada pagastu apvienības pārvalde. Pašvaldības klientu apkalpošanas centri turpmāk būs bibliotēkas.

INĀRĀ EGLE

Pagastu apvienības pārvaldi vadīs līdzšinējā Alsviķu pagasta pārvaldes priekšsēdētāja Ingrīda Sniedze. Tā ir jau otra lielā reforma Alūksnes novadā pēc skolu tīkla optimizēšanas. Pagastu pārvalžu reorganizācija ir sakritusi ar jaunā Pašvaldību likuma spēkā stāšanos 1. janvārī. Likums paredz, ka pagastos ir jāizveido vietējo kopienu padomes, kas būs viens no tuvāko mēnešu uzdevumiem, "Latvijas Avīzei" apstiprināja novada domes priekšsēdētāja vietniece Līga Langrate ("Konservatīvie").

Pēc atteikšanās no pagastu pārvaldēm par vietējās dzīves centru kļūs pagastu bibliotēkas, uz kuru bāzes ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) atbalstu līdz martam plānots izveidot vienotas valsts un pašvaldību klientu apkalpošanas centrus, bet sākotnēji bibliotēkā darbosies pašvaldības klientu apkalpošanas centrs. Tas nozīmē, ka bibliotēkām būs daudz lielāks darba apjoms. Līdz martam notiks arī bibliotēkū apmācība, lai viņi varētu sagatavoties jaunajiem pienākumiem. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Māris Sprindžuks ("Apvienotais saraksts"), kurš iepriekš vadīja Ādažu novadu, "Latvijas Avīzei" teica, ka VARAM nesniegs kādas īpašas rekomendācijas, kā tieši novada domei jāpārvalda pagasti un jānodrošina iedzīvotājiem pakalpojumi, bet galvenais – lai to pieejamība nesamazinās. Ministrs arī uzsvēra, ka VARAM at-

Jaunlūksnes bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Agnese Džura
Bibliotēkas adrese: "Lielā", Alūksnes nov., LV-4350
Tālrunis: 29233082
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Annes bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Ina Bērziņa
Bibliotēkas adrese: "Tautas nams", Anna, Alūksnes nov., LV-4361
Tālrunis: 29351339
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Jaunlūksnes bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Katiņa Šteina
Bibliotēkas adrese: "Lielā", Alūksnes nov., LV-4350
Tālrunis: 27255023
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Jaunlūksnes bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Inga Vēliņa
Bibliotēkas adrese: "Lielā", Alūksnes nov., LV-4350
Tālrunis: 29254817
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Pēdēdres bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Māra Čerņa
Bibliotēkas adrese: "Brīvības", Pēdēdres, Alūksnes nov., LV-4352
Tālrunis: 29308756
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Izomes bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Inga Čerņa
Bibliotēkas adrese: "Lielā", Izome, Alūksnes nov., LV-4364
Tālrunis: 29140752
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Alsviķu bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Sarmīte Mēķe
Bibliotēkas adrese: "Strautiņi", Alsviķu nov., LV-4386
Tālrunis: 29373358
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Liepnes bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Inga Pasa
Bibliotēkas adrese: "Liepne", Alūksnes nov., LV-4354
Tālrunis: 29373361
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Mārkalna bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Inga Čerņa
Bibliotēkas adrese: "Lielā", Mārkalna, Alūksnes nov., LV-4352
Tālrunis: 29344358
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Bejas bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Māris Bērziņš
Bibliotēkas adrese: "Lielā", Beja, Alūksnes nov., LV-4367
Tālrunis: 29344443, 29364452
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Mārupes bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Inga Čerņa
Bibliotēkas adrese: "Lielā", Mārupe, Alūksnes nov., LV-4358
Tālrunis: 29363034
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Vecālcienes bibliotēka
Bibliotēkas vadītāja: Inga Čerņa
Bibliotēkas adrese: "Lielā", Vecālcieši, Alūksnes nov., LV-4353
Tālrunis: 29373358
E-pasts: lola.ajns@jaunluskas.lv

Tā kā Alūksnes novada pagastu bibliotēkās turpmāk darbosies pašvaldības klientu apkalpošanas centri, bibliotēkām būs daudz lielāks darba apjoms.

balsta klientu apkalpošanas centru izveidi tieši uz bibliotēku bāzes.

Pagasta dzīve pašu rokās

Vietējo kopienu konsultatīvās padomes, kas paredzētas jaunajā likumā, būs iespēja iedzīvotājiem pašiem lemt par savas teritorijas dzīvi un līdzdalības budžeta izlietošanu pagastu infrastruktūras attīstībā. Vietējo kopienu padomes var neveidot pagastos, kuros ir mazāk nekā 1000 iedzīvotāju. No Alūksnes novada 15 pagastiem tikai divos – Alsviķos un Liepnā – ir vairāk nekā 1000 iedzīvotāju, dažviet cilvēku skaits pagastā ir pāris simti, bet novada dome plāno vietējo kopienu padomes veidot visos pagastos, kur iedzīvotāji izrādīs interesi tajās darboties, apstiprināja L. Langrate. Viņa uzsvēra, ka domei ir svarīgi saglabāt saikni ar iedzīvotājiem. Arī pirms pagastu pārvalžu reformas ir apmeklēti visi pagasti, skaidrojot pārmaiņu nepieciešamību. Pašvaldībai ir jāiet līdzī laikam, jo mainās valsts iestāžu prasības, kam vajag kvalificētu speciālistu zināšanas, – pagasta pārvald-

nieks viens nevar visu zināt. Tāpat pieaug moderno tehnoloģiju izmantošanas iespējas, kas ļauj sniegt pakalpojumus un strādāt attālināti. Arī novada pagastu apvienības pārvaldē strādājošie, kuri iepriekš vadīja kādu no pagastiem, nepārcelsies uz Alūksni, bet gan strādās savā pagastā, teica L. Langrate.

Alūksnes novada pagastu apvienības pārvalde turpmāk pārvaldīs 15 pagastus, kuros paliks strādāt ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārziņi jeb saimnieki. Viņiem iedzīvotāji varēs ziņot par nebeidzāmām, piemēram, parku un citas publiskās teritorijas apsaimniekošanu, par neizīrītiem ceļiem, apgaismojumu, kapsētu uzturēšanu, ūdensapgādi, kanalizāciju, atkritumu izvešanu. Pārejos jautājumus kārtot būs jānodrošina ar bibliotēku, kurā varēs uzrakstīt iesniegumu novada domei, piemēram, par skoluņu bruukšanas izdevumu kompensēšanu, zemes nomas līguma pārrakstīšanu un citiem jautājumiem. Uz vietas pagastā nevarēs nokārtot arī sociālās palīdzības jautājumus, par kuriem būs jāvērsas Alūksnes novada so-

ciālo lietu pārvaldē. Novadam ir arī vienota būrīgtieša, kultūras centrs un vēl vairākas iestādes. To centralizācija ir notikusi jau iepriekš. Arī lauku bibliotēkas, kas palīdzēs cilvēkiem saprast, kur jāvērsas, ir Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienības.

Alūksnes novada pagastu apvienības pārvaldes vadītājs L. Sniedzes vietniece būs līdzšinējā Maliņas pagasta pārvaldes vadītāja Svetlana Prenka-Mihailova. Pārvaldē strādās vēl vairāki bijušie pagastu vadītāji. Par personāla jautājumiem atbildēs Zeltiņu pagasta pārvaldes agrākā vadītāja Elita Laiva, īpašuma speciāliste būs Ilze Paia no Liepnas pagasta. Jaunlūksnes pagasta pārvaldes vadītājs Viesturs Zakis pārraudzīs iepirkumus, ceļu uzturēšanas darbus organizēs Iveta Driņina, kura vadīja Mārkalna pagastu. Taču pārējo pagastu līdzšinējie vadītāji darbu zaudēs. L. Langrate teica, ka ar viņiem noteikt sarunas un tiks piedāvāti citi amati, kā arī apmācības iespējas. Atverot pašvaldības mājas lapu, redzams, ka domē patiešām ir vakanti dažādu jomu speciālistu amati.

Bibliotēkariem jāapgūst jaunās zināšanas

Alūksnes novada domes opozīcijas deputāts Aivars Fomins (Vidzemes partija/Latvijas Reģionu apvienība) "Latvijas Avīzei" atzina, ka kaut kas bija jāmaina, bet viņam ir šaubas, vai izvēlētais modelis ir labākais, jo esot daudzi neatbildēti jautājumi. Viņš netic, ka viena iestāde var pārvaldīt tik lielu teritoriju, kuras daļa atrodas pierobežā. Bibliotēkari ir grāmatmīļi un kultūras norišu organizatori, bet tagad viņiem šā laikā būsot jāiegūst jaunas un plašas zināšanas par valsts pārvaldi. Viņi jau tagad iedzīvotājiem palīdz elektroniski saņemt rēķinus un uzrakstīt iesniegumus valsts iestādēm. "Manuprāt, nevar tautāpt naudu uz tādām lietām," uzskata A. Fomins. Viņš atgādināja, ka pagastu vadītāji ir arī kā uzticības personas vietējiem cilvēkiem, kuri iet uz pagastmāju izrunāties. "Lauku cilvēki ir kompleksaini, viņu cieņa ir jānopelna, lai cilvēks kādam uzticētos," sacīja A. Fomins. Pagasta vadītājs arī pārzināja savu teritoriju un katru viensētu, zināja, kuram vajadzīga palīdzība un kā to var sniegt.

Lauku bibliotēkās lielākoties ir viens darbinieks. L. Langrate atzina, ka daļa no bibliotēkariem strādāja nepilnu slodzi, jo pagastos, kuros ir maz iedzīvotāju, arī bibliotēku cilvēki tik bieži neapmeklēja. Turpmāk visi bibliotēkari strādās pilnu slodzi un pilnu darba laiku. Domes sēdē pērn oktobrī, kad apsprieda šo reformu, sniegtā informācija liecināja, ka bibliotēkū alga varētu palielināties no 705 eiro līdz 850 eiro. Šajā sēdē domes priekšsēdētājs Dzintars Alders ("Jaunā Vienotība") arī skaidroja, ka pagastu pārvalžu vadītājiem laika gaitā bija samazināties darba apjoms, jo vairāki pakalpojumi ir centralizēti. Samazinoties iestāžu vadītāju skaitam, varēšot ietaupīt līdzekļus, kuras plānots ieguldīt pagastu infrastruktūras attīstībā.

Ilzenes bibliotēkas vadītāji Norai Cerīnai Ilzene ir dzimtā vieta, kurā viņa atgriezās no Rīgas pirms desmit gadiem. Tāpēc varot salīdzināt darbu pilsētā un laukos, kuros vairs negribētu atstāt, jo šefienes bibliotēkā tas esot sirdsdarbs. Tā neesot tikai vieta, kur iedzīvotāji atnāk pēc grāmatām vai palasīt žurnālus. Tā ir vieta, uz kuru cilvēki iet satikties cits ar citu, parunāties un palūgt palīdzību, lai nosūtītu iesniegumu, piemēram, Lauku atbalsta dienestam vai Valsts ieņēmumu dienestam. "Nevienam cilvēku projām neraidām. Palīdzam noskaidrot, kādā iestādē viņam jāvērsas, samēklējam tālruna numuru," "Latvijas Avīzei" stāstīja N. Cerīna. Viņa apzinās, ka būs jāmainās orientēties lielajā valsts pakalpojumu klāstā. Taču uz jautājumu, vai ar jaunajiem pienākumiem būs iespējams tikt galā, varēšot atbildēt tikai pēc tam, kad būs redzams, cik daudz cilvēku apmeklēs klientu centru. Tā atršanās bibliotēkā esot saprotama, jo bibliotēka jau tagad ir tā vieta, kurā pulcējas cilvēki – te darbojas arī vairākas interešu grupas, tostarp novada pētnieki.

Avots: Latvijas Avīze
Datums: 03-01-2023

Koknesietes pasaka iekļūst pusfinālā

Jau rakstījām, ka lasīšanas veicināšanas projekts "Bibliotēka" izsludinājis otro jauno rakstnieku konkursu, potenciālos autorus aicinot rakstīt un konkursam iesniegt pasaku. Konkursā savu pasaku iesniedza koknesiete Māra Bitāne.

IVETA SKABA

Konkursam bija jāpiesakās līdz 1. oktobrim, un manuskripti bija jāiesniedz līdz 1. decembrim. 46 autori vērtēšanai iesniedza 52 pasakas. Decembra nogalē noslēdzās konkursa otrā kārtā. Saistībā ar to, ka žūrijas komisijas vērtējumā daļai pasaku bija vienlīdzīgs punktu skaits, uz trešo vērtēšanas kārtu nolemts virzīt 15 pasakas (iepriekš plānoto 10 vietā). TOP15 iekļuvusi arī koknesiete Māra Bitāne ar pasaku "Kraukļu māsa". "Esmu priecīga, jo tas ir panākums pats par sevi. Nezinu gan, kādas ir citas pasakas, jo to pilnās versijas nav iespējams izlasīt, taču

esmu pārliecināta, ka konkurence ir augsta, līdz ar to pasakai ir jābūt aizraujošai un īpašai, lai tiktu tālāk. Esmu gandarīta, jo vēlos iepazīstināt lasītājus ar to pasauli, ko esmu radījusi savos stāstos. Jebkurā gadījumā, neskatoties uz konkursa iznākumu, es plānoju pasaku uzlabot un iesniegt kādai no Latvijas izdevniecībām. Domāju, ka ar labu ilustratoru sanāktu ļoti skaista un īpaša grāmata," pēc otrās kārtas noslēguma sacīja Māra Bitāne.

9. februārī tiks paziņoti tie darbi, kuri iekļūs fināla vērtējumā. Turēsim īkšķus, lai starp tiem būtu arī Māras darbs!

Arī šoreiz konkursa rezultātā ar ilggadēja latviešu literatūras mecenāta "Baltic International Bank" atbalstu tiks izdots viens agrāk nepublicēta autora darbs. ♦

MĀRA BITĀNE.

Foto
no personīgā albuma

Avots: Staburags

Datums: 03-01-2023

Laires bērni Pļaviņu bibliotēkā

Līdz 31. janvārim Pļaviņu bibliotēkā apskatāma izstāde "Laires bērni. Kokariem 100". Tā ir Gulbenes novada bibliotēkas veidota ceļojošā izstāde par brāļiem kordirigētiem Imantu un Gido Kokariem. Atmiņās par viņiem dalījušies koru dalībnieki, studenti, diriģenti, un apzināti vēl nepublicēti materiāli, kas apkopoti deviņās planšetēs, stāstot par brāļu vadītajiem koriem, to skatēm, konkursiem, tērpiem, repertuāru, ārzemju braucieniem, Kokariem kā pasniedzējiem un viņu kordirigēšanas žestiem, ieradumiem, izturēšanos un katra savdabīgo dzīves uztveri.

Brāļi Kokari dzimuši toreizējā Vecgulbenes pagastā un savā bagātajā mūžā kopa un veidoja latviešu kordziedāšanas tradīcijas, attīstot tās neticami augstā līmenī.

Sandras Pumpures foto

Avots: Staburags

Datums: 06-01-2023

Lādezera bibliotēkā sveic čaklākos lasītājus

Decembra beigās Lādezera bibliotēka rīkoja tradicionālo gada noslēguma pasākumu, kura neiztrūkstoša daļa ir čaklāko lasītāju sumināšana. Bibliotēkas vadītāja Valentīna Kukule pastāstīja, ka arī šoreiz uz pasākumu aicināti gan bērni, gan pieaugušie. Starp pieaugušajiem par čaklākajām lasītājām atzītas Lādezera pamatskolas skolotājas Olita Roķe un Baiba Granta, kā arī Baibas mamma Anita Vāvere. Savukārt čaklākie bērni šogad bijuši Adrijana Alise un Karmelita Zihmanes un Ernests Rudzītis. V. Kukule priecājas, ka blakus ir skola, ar ko ir laba sadarbība. – *Daudz lasa gan pedagogi, gan mudina to darīt bērnus. No bibliotēkā reģistrētajiem lasītājiem aptuveni puse ir tieši bērni, un viņu interese par grāmatām nav mazinājusies*, – atzīst vadītāja. Viņa atzīmē, ka jaunākie bibliotēkas apmeklētāji vienmēr ir aktīvi lasīšanas veicināšanas programmas *Bērnu un jauniešu žūrija* dalībnieki, un katras sezonas beigās ļoti gaidīta ir bibliotēkāres organizētā ekskursija. Tā ir kā balva par padarīto un motivē piedalīties projektā turpmāk.

Vēl pasākumā sanākušie kopīgi atskatījās uz visa gada aktivitātēm, kā arī pārrunāja Vecgada paražas un ticējumus, minēja mīklas, sagaidīja ciemos Ziemassvētku vecīti.

Aiga EVERTOVSKA
Līgas ĀBELES-RUDZĪTES foto

Lādezera bibliotēkas vadītāja Valentīna Kukule (no labās) gada nogalē atkal aicināja čaklākos lasītājus uz kopīgu pasākumu

Avots: Auseklis

Datums: 03-01-2023

Rāmuļos bez grāmatām nepaliks

SARMĪTE FELDMANE

Vaives pagasta Rāmuļu bibliotēka tiek reorganizēta, tā lēmusi Cēsu novada dome.

“Rāmuļu bibliotēka nebūs kā atsevišķa iestāde, bet Rīdzenes bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vieta. Divas dienas nedēļā noteiktos laikos Rāmuļu iedzīvotāji varēs apmainīt grāmatas,” stāsta Cēsu Centrālās bibliotēkas direktore Natālija Krama un uzsver, ka turpat arī būs dators ar bezmaksas pieeju valsts datu bāzēm, arī *lursoft.lv*, *letonika.lv*,

varēs izlasīt “Druvu”. Būs printēšanas un kopēšanas pakalpojumi. Tāpat tiks rīkoti pasākumi bērniem. Pēc Rāmuļu bibliotēkas reorganizācijas par pakalpojumu sniegšanas vietu Rīdzenes bibliotēkarei būs 0,3 amata likmes. Apmeklētājus apkalpos vienā no esošās bibliotēkas telpām.

Reorganizācijas iemesls – apkārtnē ir maz iedzīvotāju un bibliotēkas apmeklētāju skaits ir niecīgs. 2021. gadā bibliotēkā bija 40 reģistrētie lietotāji. Bibliotēkas telpas ir vienā no Rāmuļu pamatskolas ēkām, kurā atrodas arī bērnudārzs. Blakus ēkā atrodas skolas bibliotēka. Puse reģistrēto Rāmuļu bibliotēkas lietotāju bija skolēni. Gadā

lasītājiem izsniegtas 356 grāmatas. 90 procenti bibliotēkas apmeklētāju ir šīs skolas skolēni, pedagogi, bērnudārza bērni un personāls, kurus apkalpo arī pamatskolas bibliotēka.

Rāmuļu bibliotēkas grāmatu krājums ir 1,8 tūkstoši vienību. To izvērtēs, un vērtīgākā krājuma daļa tiks nodota Rāmuļu pamatskolas bibliotēkai un Rīdzenes bibliotēkai. Neliela daļa paliks pakalpojumu sniegšanas vietā. Ar jaunākajiem izdevumiem nodrošinās Rīdzenes bibliotēka.

“Rāmuļu bibliotēka ir mazākā novadā, tik neliels lasītāju skaits nav nevienā,” atgādina N.Krama. □

Avots: Druva

Datums: 30-01-2022